

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegraful eșe de două ori pe săptămâna : joi și Dumineca. — Prenumerația se face în Sabiu la expeditorul său pe afara la c. r. postă, cu banii gata prim scrisori francate, adresate către expeditor. Pretul prenumerației pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și păr-

Nr. 30. ANULU XVIII.

Sabiu, in 16/28 Aprilie 1870.

Alegeri la sinodulu archidiecesanu.

Din partea laicilor suntu mai departe alesi : In cerculu IX Basiliu Buzdugu și Michailu Orbonasiu ; in cerculu XVIII Dimitriu Moldovanu și Ioanu Orbonasiu.

Alegeri de deputati pentru sinodulu eparchiei Caransebesiului.

Din partea preoțimii eparchiale suntu alesi : parochulu Ioanu Stoenoviciu pentru cerculu I Prisacă ; administratorulu parochialu Michailu Poerénu pentru cerculu II Lugosiu ; protopresbiterulu Gheorgiu Pesteanu in cerculu alu III-lea Zorlentiu mare ; protopresbiterulu Atanasiu Ioanoviciu in cerculu alu IV Fagetu ; administratorulu parochialu Nicolau Popoviciu in cerculu V Cosivă ; administratorulu parochialu Teodosiu Miescu in cerculu alu VI Buziasiu ; protopresbiterulu Aleandru Ioanoviciu in cerculu VII Jebelu ; protopresbiterulu Ioanu Petroviciu Seimanu in cerculu VIII Ghiladu ; protopresbiterulu Ioanu Popoviciu in cerculu alu IX Fizesiu ; parochulu Aleandru Popoviciu in cerculu X Retisiu ; protopresbiterulu Iosifu Popoviciu in cerculu XI lam ; parochulu Ioanu Pavloviciu in cerculu XII Recasdiu ; protopresbiterulu Iacobu Popoviciu in cerculu XIII Oravita montana ; parochulu Alecs Popescu in cerculu XIV Boccea româna ; parochulu Gheorgiu Poerénu in cerculu alu XV Resitiu montana ; protopresbiterulu Nicolau Andreeviciu in cerculu XVI Caransebesiu ; parochulu Georgiu Andreeviciu in cerculu XVII Teregova ; protopresbiterulu Dimitriu Iacobescu in cerculu XVIII Mehadi'a, parochulu Ilie Campeanu in cerculu XIX Bozoviciu ; protopresbiterulu Simeonu Dimitrieviciu in cerculu alu XX Petrovosclo.

b) din partea mirenilor

In cerculu I dnii Antoniu Mocioni și Ianculescu ;

In cerculu II domnii Aleandru Mocioni și Constantin Radulescu ;

In cerculu III dnii Simeonu Stoianoviciu și Ioanu Petroviciu ;

In cerculu IV domnii Victoru Mocioni și Stefanu Antonescu ;

In cerculu V domnii Vicentiu Babesiu și Ioanu Bartolomeiu ;

In cerculu VII domnii Vicentiu Popu și Ioanu Demeteru ;

In cerculu VIII domnii Simeonu Popoviciu și Ioanu Mesiciu ;

In cerculu IX domnii Nicolau Ioanoviciu și Dr. Atanasiu M. Marienescu ;

In cerculu X domnii Georgiu Mocioni și Andrei Stolojanu (realesu cerc. XIV)

In cerculu XI domnii Petru Vui'a și Demetru Dragomiru ;

In cerculu XII domnii Ioanu Opreanu și Vicentiu Babesiu (realesu in cerculu V.)

In cerculu XIII domnii Dr. Demetru Hatiagiu și Timoteiu Micăea ;

In cerculu XIV domnii Georgiu Ioanoviciu și Andrei Stolojanu (realesu in cerculu X.)

In cerculu XV domnii Ioanu Pauru și Titu Hatiegua ;

In cerculu XVI domnii Iosifu Seraciu și Ioanu Brancovicu ;

In cerculu XVIII Georgiu Trapsa și Nicolau Vasileviciu ;

In cerculu XIX domnii Sabaila și Paunu Iovescu ;

In cerculu XX domnii Ioanu Balnosianu și Nicolau Raichiciu ;

Cerculu alu VI-lea in Buziasiu și alu XVII in Teregova s'au intardiatu cu alegerea deputatilor.

Caransebesiu 6 Aprile 1870.

Evenimente politice.

Comissariul reg. trans. fu invitatu la Pest'a. Caus'a inca nu o putemusci.

Deputatii nationali elaborara unu proiectu de lege pentru nationalitati pre care „Cor. Sl.“ lu si publica in unu din numerii sei din urma. Dintre tote diuariile ung. Pesti Naplo ia notitia cea mai serioasa despre densulu.

Acestu diuariu vorbindu pre largu asupra proiectului face concessiunea, ca projectul ce e in vigore nu corespunde cerintelor presinte vis a vis de nationalitati si concessiunea acesta o intarise indirecte cu assertiunea, ca diet'a Ungariei inca nu a pronunciato cuventul din urma in cestiuinea nationalitatilor.

Vîncoho de Lait'a inca suntu departe de a fi ajunsu lucrurile la o forma stabile. Se vorbesce de disolvarea senatului imperial si a dietelor cisiliane. Se vorbesce de o corespuindinta viua intre ministeriul din Vien'a cu Prag'a, Brunulu, Lembergulu si alte cetati inseminate, de sigur in privinta modificărilor constitutionali de dincolo de Lait'a.

In Francia a vorbitu Napoleonu III către France si. Elu ii provoca a-si dă votulu la reformarea guvernului depusa in cunoscotulu se-natus consultu. Cum voru respunde francesii la acesta provocare se va vedea in 8 Maiu n. caci atunci au sa se pronuncia.

Parlamentul federal de vama din Germania este deschis. Germanii de sudu suntu forte putin representati.

In România inca totu nu se scie ce ministeriu va fi. Sessiunea camerilor e inchisa si convocate camerile pre 15 Maiu in sessiunea esteordinara, pote că sa-si vedia atunci representanti a tierii pre noulu ministeriu.

De sub Predelu Aprile 1870.

Idei aforistice cu privire la sindu.

In ajunulu sinodului archidiecesanu, ce se va tiené acum la Dumineca Tomei acceptam se ceteam mai multe pareri asupra punctelor din § 96 si alti §§ ai statutului organicu, ce se voru desbat in sinodu, pentru că sa se ofere membrilor lui unu tablou de idei mai multe, spre ale cerne si alege cele bune ; dara neviindu nimic'a dela nimenea, mi permitu unele asupra caroru credu, ca mai in toate cercarile electorale pentru sinodele eparchiali, s'a expresu unii altii, intr'un felu seu altolu, că asupra unei necesitati neamenavere.

Vedi'a bisericiei o cuprinde § 50 p. 4. din statutulu organicu si s'ar puté bine intielegu si in § 96 punctulu 6. la : „consultarea mesurilor trebuciose pentru ridicarea culturei poporului“ fiindu ca eu sub vedi'a bisericiei intielegu demnitatea preoților, putinti'a d'a corespunde chemarei cei inalte a loru, apoi moral'a poporului si uniformitatea in servitiile mai alesu in melodi'a bisericiei in cantari si in fine seriositate si rendu bunu in toate servitiile ecclasticice.

Sub vedi'a bisericiei mai intielegu eu intréga cultur'a poporului. Toti scimu, ca biseric'a da hrana spirituala si asiă cultur'a cea adeverata. — Unu filosof germanu dice : „Numai o scientia este din care curge vieti'a cea adeverata si aceea este scientia mantuirei oménilor prin Domnulu“. Aceasta scientia nu se poate predă atunci, cându nu vomu ave preoți demni si cându ei voru fi paralizati in chemarea loru de necesitatile vietiei. Atunci neci moral'a neci vedi'a bisericiei nu poate cresce. Acă ajunseram la adica, la aceea, ca pre preoții nostri i astămu paralizati de lipsele vietiei.

ru provinciele din Monachia pe uno anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si teri straine pe anu 12 pe 1/2 anu 6 fl. v. a.

Inseratul se plasesc pentru intea ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2. cr. si pentru a treia repetare cu 8 1/2. cr. v. a.

Dotatiunea preoților noștri seu salarisarea e recunoscuta de multi barbati, dreptu de o necesitate neamenavera. Intre altii amintim pre d. Dr. Ios. Gallu, care in a. 1868 a si scrisu in acesta pretiuita foia cu multa cugetare asupra acestei necesitati si acceptam se mai continue de acolo de unde incetase, asupra modului d'a se execută acesta.

Pâna va scrie séu voru desbate cei mai competenti, sa ne dâmu si noi parerea in privinta acestea. Salarisarea preoților nostri din partea Statului, dupa legile din 1848, cum asculta unii din preoții nostrii, se pare ca e totu mai departe de realizare. Caus'a si o pote explică ori cine, cu toate ca de alta parte vedem, ca datorile Statului se inmultiesc cu pasi gigantici. Cându ceteam defecitele ceteam si aceea ca Statul nu cutedia a mai inmultis dările si asiă preînmultite. Asiă dara pâna sa ne vina ajutoriu dela Statu sa cautam unu altu modu, bateru de a intempiñă lipsele cele mai urgente, pâna se va face statul justu si fatia cu noi. Modulu acesta inse jace in constituine si in organizarea bisericei noastre.

Sinodulu eparchialu dupa parerea mea aru trebuil se hotarasca că tu l o salarielor pentru preoți la sate si la orasie. Apoi sinodele parochiali voru conosce acesta că o necesitate, voru cunoscce ce venituri au preoții din stola si ferdela etc. si asiă voru adaoge ori prin suirea taosei la stola, ori prin pamenturi, ori prin inmultirea ferdelei etc. (căci casele bisericilor mai nu inlesnesc la noi inmultirea lefei preoțiesci, de-si ele aru fi datore dupa canone) si voru implini prescrisulu salariu, care dupa cum le inlesnesc mijlocele si puterile filor bisericei.

Nu dicu, ca in multe locuri nu va fi destula greutate din cauza lipsei si medilócelor bisericilor si saraciei poporului nostru si pre airi din inderetnicia seu placerea, că preotulu se fie mai bine seracu, pentru că se umble cu poporenii in totu loculu . . . , si pentru că se nui mustre pentru lene, betla, necatichisare etc. acestea voru impiedca in cele mai multe locuri executarea de mai susu.

In casuri de aceste pote ca aru fi bine că facenduse adaogere de căti-vă cruceri lângă cei 5 cr. la sidoxia, care dupa intrenirea Sinodului la Guvern credu ca aru puté sa se scota de acesta si administredie de Archidiecesa. Aceasta ar dă unu ajutoriu din care s'ar dă la preoții din acele parochii, in cari bisericele si sinodele n'au pututu execută salarisarea.

Asemenea din fondurile de 30 de mil. etc. cari existu in acestu inteleisu la Archidiecesa si in urma prin reducerea numerului preoților — in locuri unde sinodele parochiali nu i potu salarisa — că se fie căte unulu la 2000 suslete si asiă si la dăre comune apropiate s'ar realiză dotatiunea.

Deci aretându moduri pre cătu am pututu eu, vedu ca si in timpulu acesta se aru puté realiză o dotatiune, de si nu in totu loculu, dar in cele mai multe. Facenduse de o camdata numai atât'a si inca vomu puté capetă preoți mai corespondatori tempului presentu si cei ce i avemu si voru da silinti'a a se perfectiună in chiemarea loru.

Fără barbati apti toate voru fi indesertu si nimicu nu vomu puté face pentru cultur'a poporului. In fine uniformitatea si seriositatea in servitiile ridica vedia bisericiei. In biseric'a nostra este melodi'a si cantările bisericesci, cari atragu pre crestini i incanta si unde'su cultivate atragu si pre streini.

Si in privinta acesta aru fi bine sa se cugete sinodulu, că sa se introduca in biseric'a intréga cantică, cari posedu cunoștințe musicale si sa alungamu tonurile acelea, care nu mai corespondu tempului de fatia si cari ne aducu aminte de tre-

cantula celu obscuru; canticarea se servescă în adeveru spre influență asupră spiritului în modu radicatoriu și ziditoriu.

Epistole din Germania.

câtra unu invetitoriu din patria.

Dresd'a

In cele două epistole premergătoare Ti scrisesem despre unu institutu filantropicu. Fiindu inca convinsu ca te voru interesă mai multu instiutele scolare poporale publice, voi cercă a ti impartasi in cele următoare să despre acestea ceva, și anume de astădată despre scolă a dôra civica (II-te Bürgerschule).

Felulu acestă de scolă are sistemulu de 5 clase cu 8 cursuri anuale, atât pentru baieti, cât și pentru fetitie. In cele două dintăi (numite aici a V-a și IV-a), cursula este de căte unu anu, in cele 3 următoare de căte 2 ani.

Baieti și fetitie se instruiaza deosebitu unii de alții, dura totu in acelăși obiecte de invetimentu cu excepția lucrului de mâna, in care se instruiează numai fetitile singure.

In clasa elementara am asistat la computu, la cetera, la exercitiile de instructiune și la scriere.

Tintă care are să ajunge aceasta clasa in computu este cunoșterea numerilor pâna la 20, relațiile loru, operarea cu siguritate după cele 4 specii cu fiecare număr, și aplicarea loru in exemplu din viață practica. Totu lucrurile acestea se facu mentalu.

La ordine era continuarea pertractării numerelor 12.

Despre care număr am vorbitu in dilele din urma? — despre numerul 12. Ce însemnează 2? — unimi. Ce însemnează 1? — 1 decime. De căte ori este ună linia, cruciulita, carte etc. suntu in 2? — de 2 ori căte ună. Cătu facu 2 — 2. De căte ori căte unu cercu, degetu, stilu suntu in 10 cercuri etc.? — decate 10 ori? De 10 ori 1 cătu suntu? — 10. Dice 1 cătu facu la oalata? — unu dicece sau o diecime. Dar acelu 2 de ce se une? — de alu 2-lea dice. Dintre 2-lea dice suntu dar numai 2 cercuri, mere etc. cum vom dice dura la 1 dice si doi — doispredece?

Faceti acumă cu totii unu cercu pre tablita și inca unulu. Căte ati facutu? — Lângă acestea mai puneti unu cercu. Căte aveți acumă? — 3. Mai puneti unulu, căte suntu acumă? Căte cercuri ati facutu pâna acum? — 11. Si

acumă inca unulu? — suntu 12. Numerati acum odata dela 1—12 cu totii. Acumă numai tu singuru, și tu, și tu Căte linii am facutu pre table? — ună — de căte ori ună? — odata ună. Acum mai tragu ună, de căte ori căte ună? — Cătu facu de 2 ori ună? s. a. m. d. 12×1 ?

Căte cruciulite am facutu aci? 12 — (Sterge ună) Căte suntu acumă? Mai stergu ună etc.

Căte au mai remasă? — 1 — O stergu și pre acesta? — nu mai remasă nimicu.

De căte ori amu luat 1 din 12? De căte ori se cuprinde 1 in 12.

Tu ai 12 nuci, și ai măncat ună, căte mai aibi? Ună o ai datu frate-leu, căte li-au remasă? etc.

Tu ai avut 10 cruceci, și li-au mai datu muma-la 1, și fatalu-teu 1, căti vei avea? Decate ori trebuie să aibi căte unu stilu, ca să ti facă 12? Căte ceruse ti vei potea cumpără cu 12 cruceri, deca o cerusa este eu 1 cr.? Petru are 12 pruni și vră sa le imparte cu consolarii sei, la căti va putea dă, deca dă la fiecare căte una?

Totu in modulu acestă se repetă asemenearea lui 2 cu 12.

Acumă ve voi arată ceva nou, dura s'ascultă și sa bagati bine de séma!

Ioanu și Conradu este voi afară și ve puneti unulu lângă altulu. Căti baeti stau acumă înaintea mea? — Le căte ori 2? Esiti și voi Franz și Iacobu. De căte ori 2 au esită acumă? Si cu cei 2 de mainintă? Cătu facu de 2×2 copii?

Mai punetu acumă lângă acești 4. inca 2 copii? Căti suntu? De căte ori doi? etc. pâna de 6×2 . Căti copii suntu acumă afară? De căte ori au esită totu căte 2? Asia dura $2+2+2+2+2+2$ cătu facu? Căte mâni ai tu, tu? — ? Căte mâni voru avea 6 copii? — De 6 ori căte 2, facu 12 mâni. Căte globuletie (la masină de computu) am aici? — 2. Si aici? — iarasi 2 si cu 2? facu 12. Una condeiu e cu 2 cr. căti cr. voru constă 6 condeie? Unu omu cheltuieste într-o septembă 2 taleri, căti in 6 septembă? Căte carti suntu de 6×2 carti? —

Căte globuletie am eu aici la masină? — 12 globuletie. Două le ieu acumă și le punu la o parte, căte au mai remasă? Cătu remâne dăr, deca ieu 2 din 12? Din cele 10, mai iau două, căte ni mai remânn? De căte ori am luat pâna acumă din cele 8 alte dore. Căte mai avem? De căte ori două am luat? Cătu remane din 12, deca luamă de 3 ori două? Căte „două” mai

avem? — 1 doi. Lu ieu și pre acesta? — Nu mi mai remane nimicu. De căte ori amu luat totu căte două? Acumă inca odata 12—2—2—2—2—0. Dintre voi 12, sa se duca 2 ierasi la locu. Căti mai suntu aici? Acumă alti doi. Căti mai suntu? etc.

Dar acum mai este vrăunlu aci? — Nu mai este nici unulu. Asiă dura din 12 copii, deca s'au dusu de și seori totu căte doi la locu, nu au mai remasă aici nici unulu. Ridicati voi 6 insi ambe mâinile insusu. Căte mani suntu ridicate? Lasale tu iarasi injosu, și tu, și tu etc. Căte au mai remasă insusu? nici ună. De căte ori s'au luat căte 2 mani din 12 mani? De căte ori s'au dusu totu căte doi copii la locu? Sterge acumă tu, Petre, din liniile acestea de pre tabla tolău căte 2. De căte ori ai sterșu? De căte ori poti luă din aceste 12 betisiore totu căte 2? De căte ori se cuprinde dar 2 in 12. Deceai împarti 12 globuletie, totu in gramezi de căte 2, căte gramezi poti face? Mamă are acasa 12 mere, și da de ojina la totu copilulu căte 2, căti copii au avut ea? Căte pere vei cumpără tu cu 6 cr. deca capeti 2 pere de 1 cr. etc.

Vedu că astădi a ti fostu ierasi copii buni și ati ascultatu frumosu, asiă dura mi veti putea spune cătu facu $2+2+2$? — 12. Inca odata cu totii! Acumă ta singuru, tu, tu — Cătu facu 12—2—2 etc.? Spune-mi tu, și tu, cu totii. Cătu facu de 6×2 ? De căte ori se cuprinde $2 \cdot 12$? Tine-veti acestea in minte pâna mâne?

Totu in felul acestă intuitiva și lesniciosa se conduce copii a asemenea 12 cu 3, 4, 5 etc. Totude-ună mai intăi cu lucruri vediute, cari cadu in vederea copiilor, și apoi numai după acesta, copiii abstragă și compută cu numerii curati.

Din ceteră s'au citat din carte de ceteră pentru incepatori despre „pomu.” Despre ce am cettu? Ce este pomul? — o planta. Din ce crește? — din pamentu. Pote pomul sa se duca dintrunu locu intrătulu? Dara calulu, boulu, cânele. Ce vomu dice despre acestea? — ca au viatia. Dar despre pomu? Cum numim partea pomului care este in pamentu? si crește in susu? In ce direcție crește trunchiul? Trunchiul acestă sa desparte mai insusu intr'alte mai multe părți cari crescă mai multu piedisii; cum le numim acese? Cum numim ceea ce crește din ramuri? Ce se astă mai cu séma pre crace? Ce satia au frunzile? Suntu ele totu de ună verdi? Cându au alta facia? Ce se mai intempla tómă cu frunzile pomului? Cunosceti voi unu pomu, care nu perde verdeția sea nici iarnă? Care e? Placeve văde pomul acestă

FOISIORA.

Originea óuelor rosii.

Despre originea óuelor rosii diferește parerile multoră tare; căci unii deduc originea óuelor rosii dela unu casu altii dela altulu; unii adecă spunu într'unu chipu, altii in altulu, era altii nu seiu nimicu, ci deca i întrebă omologul de unde a luat cutare obiceiu și cea insamnă? Nu sciu sa responde altă, fără:

„Ca asiă ne amu pomenită.”

Prestii, și noi invetitorii avem detoria a explică poporului și elevilor nostrii obiceiurile antice carii au ajunsu pâna la noi; cari suntu bune trebuie să le pastrăm cu scumpatate, ieră cari suntu reale trebuiește, incetul cu incetul, casate și sterpițe din poporu. A prestilor și a invetitorilor este detorintă de a explică supusilor loru, ori ce le ar veni înainte fără pricere.

Deci vediendu subsemnatul, ca în privința originei óuelor rosii, diferește asiă tare parerile; ba, ca, inca unii și inca parte mare, nu sciu de locu de unde—de cându si dela cine ne a remasă obiceiul de arosi óue la Pasci; asiă spre concentrarea diferitelor pareri, și spre scientia celor neprincipali, vinu cu această ocasiune, a pune înaintea onoratului publicu, că celu mai demn de credință documentu despre originea óuelor rosii urmată traditivă:

„Despre óuele cele rosii ce sa manânce in dilele invierii multi multe dicu neincredintiate! iera Paisie alu Gazei barbatu inteleptu, deslegându óre cari intrebări, cătra imperatulu Russiei i dicea, ca, cându au disu evreii (cătra Pilatu): „Sâangele lui asupră nostra si asupră fililor nostru,” indata se au rosită lote jucururi ce aveu ei prin casele loru,

si prin urmare si óuele inca. Dreptu aceea spre pomenirea minunei, rosimu si noi óuele la diu'a invierei. Si acesta minune, dice o avemu din vechi predanisiri.”*)

Braniu in 6 Aprile 1870.

Teodoro P. Popu
Inventitoriu prim.

Cultură grăului.

III.

Nu se poate intona din destulu a ară loculu insa nu afundu, indata după ce s'a caratu fructele, să deca nu se potu cară din mai multe cause se se asiedie la margine, că se nu simu impiedecati in lucrul nostru. Dupa aceea mergemu cu travală si asiă miristea si alte raducini etc. se putrediesc si semintele de buruieni resară mai curendu, cari apoi mergându cu plugulu de a două óra se sterpescu de minune. Acumă vomu ară mai afundu si deca e cu putintia crucisju, mai cu séma fiindu pamentul greu, e cu atâta mai bine sa se fragediasca, tierenedie și mestecă; gresii dela aratură dentării in asemenea casu nu scapa netaiati si nesferamati. A treia aratura iarasi se fie mai in suprafația. Arându de 4 ori, a 2-a si a 4-a se fie mai afunde. Semânându numai primăveră aratură cea mai afundu se urmedie tómă fără sa se grape, ca gerulu cu atâta mai usioru se petrunda se fragedește si descompuna pamentulu, prin ce puterea lui se maresce într'unu gradu imbucuratoriu

Tempulu semenatului atârnă dela clima; cu cătu acesta e mai aspră atâta trebuie semenatul mai curându, că plantele se ajunga in ieră mai cu putere, căci asiă influențele gerului nu luă pote strică că cându le-a apucat crude si debile. Acestu

tempu dupre impregnără in climatele noastre e dela mijloculu lui Septembre si Octombrie.

E de însemnatu că cu masină de semenatul economisidi dela totu jugerulu (ierdasia) unu metru de sementia; să lu punetu numai cu 4 fl. si dela 50 de jugere niaru remané in punga 200 fl. masină s'a mai amortisatu; si nu numai atâta, dura plantele resarindu uniformu se si desvoltă mai bine avandu si locu mai multu. Nu e destulu insa se mergemu la semenatul, ci se cercetămai mai intăi de mai posede său nu semenită năs'ră receru'a facultate germinativa (incolită), nu cumva a fostu grigita reu său pre betrâna? Nu arare ori se intemplă ca hold'a nu resare cumu trebuie ei numai rara, remeninduici cole spatiuri gole, ce nu ne prea vine la sotocela. Causă acestei neplaceri forte adesea e de a se cauta și acolo, ca sementă mare parte și-a perdut facultatea germinativa. Sa prevenim dar acestui incidentu pagubitoriu. Eaca cumu: „Sémana într'unu, vasu, se dicem, 100 de grauntie din cantitatea destinata pentru semenatul, numera apoi căte fire au resarit, si după acesta te vei pute orienta. Cu cătu voru resari mai multe fire, pre atâta ti trebuie sementă mai putena, si vice-versă, totu asiă si incătă sementă e mai tinera si grijita mai bine, pentru ca incătă e mai betrâna său grigita reu, asiă si pierde si puterea germinativa.”

Ai astăzi d. e. ca dintr'o suta au resarit numai 80 la suta, atunci vei scă ca la 1 jugeru na te ajungi cu 3 metri (2 galte) de sementia semenata cu măna ciți va trebui mai multu. Amu arestatu ca grăul de tómă canticăse 70—90 puncti său in diametru 85; per metru pre 1 jugeru se receru 255 puncti. Noi inse scămu ca dintr'o suta resar numai 80 si din 255 numai 204; ne mai trebuie dura inca 51 p. sementia buna. Prin urmare mai avem lipsa inca de $62\frac{3}{4}$ p. sementia, din care

*) Vedi Pidalion. sinod. VI. Ecum. can. 89. not. II la finitul pagină 201.

Din postulu loru si pote delungá ministrulu de instructiune numai pre basea unei cercetări si numai pentru delicte morali, negligarea oficiului seu pentru crime civile.

§. 15. Profesorele dirigente nu se poate restrige a propune mai multu decat 14, — profesorii, ce instruieaza in limbi la gimnasia, la scole reale inferioare si superioare cu mai multu decat 20, — ceila-lalti profesori numai multu decat 24, — profesorii dela liceu fara diferinta nu mai multu decat 18 ore.

§. 16 Dupa mesură datorintei de propunere fipsate in paragrafulu cel'a-laltu se va determina si numerul profesorilor, ca au a se denumi la singuraticele scole mijlocie.

§. 17. Scóele sa se clădesca pre locu satatosu, uscatu, amesurat numerului scolarilor (in gimnasiele—si scóele reale inferioare sa sia pentru fia-care scolaru celu pucinu 7—12, in cele-lalte scóle mijlocie 10—14' locu), cu odai de ajunsu, spatióse, luminóse si usioru de aerit.

§. 18. In fia-care institutu se va crea o biblioteca pentru lectur'a scolarilor si o biblioteca de specialitate pentru profesori si se voru procurá, dupa calitatea institutului, aparatele fisicali recerute catu si totu ce tiene de sciintele naturali. Spre inmultirea biblioteciei si a altoru necesarie se va intrebuinta pre anu o suma anumita.

§. 19. Tempulu anuale de frequentatiune e diece luni.

§. 20. La totu scóele mijlocie se voru depune, pre anu odata, la finea anului scolasticu, esamene publice.

§. 21. La scóele statului mijlocie suntu obiectele de invetiamentu parte obligate, care fia-care elevu alu institutului e deoblegatu neconditionat a le invetiá, parte atore propunerii ordinare, pre care debue a le invetiá numai aceia, ce de buna voia se inscriu. Acei elevi inse, cari la inceputul anului scolasticu se-au inscrisu insu-si seu prin parinti (respective tutori) la obiecte neobligate, inse ordinariu propuse, suntu restrinsi a studiu aceste obiecte ca obligate.

§. 22. La scóele statului mijlocie se va solvi o tacsu, pre care o va fipsa ministrulu de instructiune, acomodata referintelor locali. Scolarii, cari si documenteaza paupertatea si repórtă pre lângă o portare morale corespundetoria unu calculu celu pucinu de clas'a prima, se voru eliberá de tacsu.

(Va urma.)

Resinari 5/17 Aprilie. Postulu, soriu cărtile bisericesci este arma in contr'a ispiteloru, precum si incepator'a a totu pecatulu este lacomia pantecelui. — Partea cea mai mare a poporului nostru romanu crede ca deca mananca numai leguma cu pâne sau mamaliga, insa isi umple pan-tecele cu vinu sau vinarsu postesce si de aceea iritata prin beaturile acestea spirituose, comite de multe ori in postu faptele cele mai scandalóse.

La Resinari esista de multe decenii usulu ca in sambet'a lui Lazaru, dupa prandiu, baetii si fetitiele, care cerceteaza scol'a, doi cu doi in ordine, cu flamura scólei, suptu conducerea invetiatorilor, cantându unu imnu potrivit, si insocitu de sunetul clopotelor, mergu pâna la salciile care suntu plantate pre lângă calea cátro Sabiu, si acolo dupa o petrecere de 2 sau 3 ore se intorce totu in acea ordine ducându in mâni ramurile de salcii pâna la biserică, unde depunendule in Dumineca urmatore se impartu crestinilor. Acestu usu de cátivá ani incóce, participându la acesta petrecanie si ómeni maturi, au devenit abusu in anulu acesta inse unu scandal de care nu numai copii daru toti locuitorii de aici, carii au unu simtiu de moralitate vorbescu cu indignatiune.

In sambet'a trecuta dupa ce esfra invetiatorii cu baietii si fetitiele din comuna si se asiediara la locul destinat, venira judele, unii jurati, notariu si mai multi representanti comunali, cu 5 urne de vinu, intinsera mese in apropierea scolarilor si in dosulu unei cruci de muru, care este din pietate cátro Dumnedieu ridicata de unu Resinareanu de multu adormit. Aici inceputa susu memoratii representanti a ridicá toaste in contr'a discordiei ce esista intre representanti Resinariului obiectându-si unulu altui a scaderile comise in viati'a comunale, iéra cându se finira beatura si scolarii ince-

pur a se departá, se intemplara lucuri cari de astedata ne stiu a le face cunoscute publicitatiei.

Auctoritatatile superioare scolare si bisericesci suntu in interesulu moralitaticei postite a luá mesurile cuiuinciose ca sa nu se mai intempe asemenea scandaluri, oprindu totu odata pre invetiatori de a mai da ocasiune cu scolarii la intelniri de acestea.

D o l a R e u n i u n e a s o d a l i l o r e r o - m â n i d i n S a b i u .

Reuniunea acésta esista acum de trei ani si mai bine. Concursulu celu inca putinu alu românilor la meseria face ca numai cu incetul sa creasca numerul industriasilor nostri nationali si prin consecintia si a reunii nei nostre. Cu toate acestea dens'a incredinta in puterile sele si sperandu ca ajungendu in unu spatiu mai largu va putea respira mai liberu, si aerul acesta va face sa prospereze si puterile ei mai tare, in siedint'a comitetului ei din prima au decisu a luá unu localu mai spatiu pentru intelnirea membrilor ei cu mai multe incaperi : pentru prelegeri, lectura si petrecere.

Conformu §-lui 3 c. din statute ea primește si membri ajutatori, cari, pre lângă o tacsu de 25 xr. pre luna, devinu atari membrui si se bucura de bineficiale prelegerilor, lecturei si petrecerii celor lalti membri. Deçi fiindu ca in Dumineca a Tomei a. c. se deschide acestu localu suntu invitati toti binevoitorii acestei intreprinderi a concurge atât la serbarea acestei deschideri catu si la participarea in modulu aratatu, la Reuniune. Doritorii se potu adresá la casierulu Reuniunei, N. Santionu.

Comitetulu Reuniunei sodalilor romani.

V a r i e t á t i .

* * * Ministrul reg. ungarian de cultu si instructiune publica, la propunerea inspectorului scolasticu din comitatulu Carasiului, Mironu Romanu, au resolvit pre partea unu invetiatori confesionali din numitul comitatu pre cont'a bugetului de anul 1869, o suma de 900 fl. v. a. impartita astfelui.

la 10 invetiatori romani, de totu 600 fl.
" 1 invetiatori magiaru 80 "
" 1 " germânu 60 "
" 1 " croatu 60 "
" 1 " evreu 60 "

Sum'a 300 fl.

Invetiatorii romani premiati suntu :

Atanasiu Ianoisiu, din Zagusieni.
Martinu Tiapu, Fizesiu.
Amalia Lipovanu, Lugosiu.
Demetru Receanu, Ciudanoveliu.
Paulu Grui'a, Calin'a.
Iosifu Olariu, Demanu.
Nicolau, Lipovanu, Zsabaru.
Ioanu Blagoe, Lalasintiu.
Ioachimu Georgiu, Rafna.
Petru Popescu, Vermesi.

toti in comitatulu Carasiului.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante gr-or. din Troiasiu, protopresiteratu Totvaradiei, statutorie din 100 case, impreunata cu folosirea casei parochiali cu gradina de 1 jugeru pamantu, unei $\frac{1}{2}$ sesiuni de pamantu si venitele stolare, inteleghându-se si birulu dela tota cas'a 1 mesura cucurzu sfarmit.

Subscrisulu comitetu, dupa intelegererea cu dlu protopop tractualu, prin acésta scrie concursu, avendu aspirantii recursurile loru conformu statutului organicu—pâna in 5 Maiu vechiu, a. c. ale tramei domnului protopop tractualu Iosifu Belesiu, in Totvaradi'a.

Datu in Troiasiu, comitatulu Aradu in 5 Apr. vechiu 1870.

Comitetulu parochialu.

(29—1)

Concursu.

Pentru ocuparea postului invetatorescu la scol'a confessiunale gr-or. romana din Olosiagu in proto-

priatulu Lugosiului, se deschide concursu pâna in 12 Maiu vechiu a. c. emolumente suntu urmatorele: 300 fl. v. a. salariu anualu, 8 orgii lemne, $\frac{1}{4}$ jugeru gradina si quartiru liberu.

Concursele provoiate cu documintele recerute, avendu in vedere § 13. art. I alu stat. org. au a se adresá, cátro subscrisulu comitetu parochialu. — post'a ultima Lugosiu.

O losiagu 4 Apriliu 1870.

(28—1) Comitetulu parochialu gr-or.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochii gr-or. din comun'a Corbesti in cerculu Totvaradiei, comitatulu Aradului, care e dotata cu folosirea alor 2 jugere de fenatie la siesu, si 3 jugere aratoriu la dealu, biru dela 90 case cátro 1 mesura cucurzu sfarmat, si tacsele stolare regulate ; — subscrisulu comitetu in urm'a avutei contielegeri cu protopresviterulu locale.—scrie concursu pâna in 22 Aprilie a. c. st. v. avendu inconcurintii recursurile loru provoiate cu documintele recerute adresate sinodului parochialu ale aserne protopresviterului competinte alu Totvaradiei.

Corbesti, in 22 Martiu 1870.

(29—2) Comitetulu Parochialu.

Edictu.

Prin care Aldea Beng'a din Sirne, carele de 5 ani au parasit u cu necreditintia pre legiuia sea sotia Ecaterin'a lui Bucuru Cojanu din Pestere, fara a se scri loculu petrecerei lui, se citeza ca in terminu de unu anu deia datulu de fatia, negresit u sa se infatisiedie inaintea subscrisulu Scaunu protopopescu, pentru ca la din contr'a procesulu urditu in contr'a lui se va decide si in absentia sea.

Dela scaunulu protopopescu alu Branului ca foru matrimonialu.

Zernesti in 4 Martiu 1870.

I. Metianu. Protopopu.

Edictu.

Ioanu Marcu din Codlea, carele de 4 ani, au parasit u cu necreditintia pre legiuia sea sotia Mari'a lui Georgiu Resnovénu din Vulcanu, fara a se scri loculu petrecerei lui, se citeza prin acésta, ca in terminu de unu anu, dela datulu de fatia negresit u sa se infatisiedie inaintea subscrisulu Scaunu protopopescu, pentru ca la din contra procesulu divortiu asupra-i porntu, — se va decide si in absentia lui. Dela scaunulu protopopescu alu Branului.

Zernesti in 24 Martiu 1870.

I. Metianu. Protopopu.

Edictu.

Nr. 37 1870.

Parascheva Ioanu Dotcosiu din Marpodu, scaunulu Nochichiului, carea de aprópe la doi ani cu necreditintia si parasi pre legiuia seu barbatu Iosifu Armenciu totu de acolo, nesciindu-se unde se afla, se provoca prin acésta, ca intr'unu anu dela datulu de facia negresit u sa se infatisiedie la subscrisulu foru matrimonialu, spre a da responsu in cau'a divortiala cu barbatulu seu mai susu numit, caci la din contra si in absentia ei se voru decide cele ce se voru asta cu cale in intelelesulu canóneloru.

Sabiio in 3 Aprilie 1870.

Scaunulu protopopescu ortodoxu alu Nochichiului, ca foru matr. de inst. I. (27—3)

Burs'a de Vien'a.

Din 15/27 Aprilie 1870.
 Metalicele 5% 60 60 Act. de creditu 251
 Imprumut. nat. 5% 69 90 Argintulu 120 70
 Actiile de banca 712 Galbinulu 5 85 5%